

Sosiaali- ja terveysministeriölle
kirjaamo.stm@stm.fi
sotetoimisto@stm.fi

Lausunto

1 (3)

10.9.2021

Viite: VN/21186/2021

Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (koronapassi)

Kiitämme lausuntomahdollisuudesta ja toteamme seuraavaa:

Kannatamme tehtyä ehdotusta keskeisiltä osiltaan.

Ehdotimme matkustamiseen tarkoitetun ja tuolloin kehitteillä olleen EU:n digitaalisen koronapassin koko potentiaalin käyttöönottoa myös muihin tarkoituksiin maan sisäisten rajoitusten vaihtoehtona jo ainakin helmikuussa 2021. Koronapassin puolesta ovat vedonneet useat muutkin tahot viime keväästä lähtien. Lisäksi kesällä EK:n Taloustutkimuksella teettämän kyselyn mukaan 63 prosenttia suomalaisista oli sitä mieltä, että Suomessa pitäisi ottaa käyttöön koronapassi.

On hyvä, että koronapassi on nyt otettu valmisteluun, mutta on todettava, että asiassa ollaan auttamatta myöhässä. Näyttää siltä, että olemme jo menettäneet mahdollisuuden käyttää koronapassia keinona avata tapahtumia ja palveluita ennen kuin rokotuskattavuus kehittyi riittävälle tasolle ja koronapassia ei sen vuoksi enää tarvittaisi. Vaikka esityksen sivuilta 17-18 voisi saada toisenlaisen käsityksen, näyttää mielestämme siltä, että koronapassikäytännöt voitaisiin saada voimaan suunnilleen samaan aikaan tai vain vähän ennen kuin rokotuskattavuus saavuttaa tavoitellun noin 80 %:n tason arviolta lokakuussa 2021 ja näin koronapassi ei käytännössä ehtisi helpottaa palveluiden avaamisessa kuin korkeintaan hyvin lyhyen aikaa. Hallitus on painottanut, että rokotuskattavuuden saavuttaessa tavoitetason rajoituksista voidaan luopua. Ministerien puheenvuoroissa ei nähdäksemme ole todettu, että niistä vasta alettaisiin tällöin luopua, kuten esityksessä on nyt todettu.

Pidämmekin selvänä, että rokotuskattavuuden noustua tavoitteeksi asetettuun 80 %:iin tai kun kaikilla yli 12-vuotiailla on ollut ainakin mahdollisuus ottaa kaksi rokotetta, rajoitteet tulee purkaa kokonaan.

Pidämme kuitenkin tärkeänä, että koronapassia koskevat säännökset valmistellaan ja saatetaan voimaan sen varalta, että jokin uusi koronavirusmuunnos kiertäisi rokotesuojaa niin, että voimakkaampien rajoitusten käyttöönottoa uudelleen olisi tarpeen harkita. Koronapassi olisi

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020

etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki

Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Markku Rajamäki

10.9.2021

tällöin keino pitää yhteiskuntaa ja palveluita auki terveysturvallisella tavalla tautitilanteen mahdollisesti heikennyttyäkin. On erittäin tärkeää, että koronapassin käyttö on esitetty mahdollistettavaksi juuri niillä aloilla, jotka tähän saakka ovat kärsineet merkittävästi koronakriisin aikana voimassa olleista viranomaisrajoituksista ja niiden jatkuvista, monesti nopeista ja yllättävistä muutoksista. Ennakointi on yrityksille erittäin tärkeää ja lähtökohtaisesti soveltamisalaan kuuluvat toimijat voisivat näin nykyistä huomattavasti paremmin odottaa voivansa jatkaa yritys- ja muuta toimintaansa mahdollisimman normaalisti siinäkin tilanteessa, että tautitilanne pakottaisi harkitsemaan rajoitusten uusia kiristyksiä. Ennakoitavuus on tärkeää yritysten, mutta myös näissä palveluissa ja toiminnoissa käyvien asiakkaiden ja osallistujien kannalta. Myös he voivat jatkossa odottaa, että voivat käyttää palveluita ja harrastaa jatkosakin, vaikka tautitilanne heikkenisi ja pakottaisi tiukentamaan rajoituksia.

Säätämällä asiasta lailla vältetään myös tulkinnalliset epävarmuudet liittyen toimijoiden omaehtoiisiin koronapassikäytäntöihin, joita epävarmuuksia mielestämme on avattu hyvin esityksen sivulla 18 ja perusoikeusnäkökulmasta lisäksi sivulla 30. Pidämme myös tärkeänä, kuten on esitettykin, ettei koronapassia edellytetä alle 12-vuotiailta lapsilta, joita ei ainakaan tällä hetkellä voimassa olevien päätösten mukaan rokoteta. Heidän sisällyttämisenä olisi aiheuttanut vaikeita tilanteita perheiden harkitessa palveluiden käyttöä ja olisi varmasti monissa tapauksissa voinut estää lasten harrastamisen. Myös esityksen lähtökohta, jonka mukaan koronapassi olisi vaihtoehto rajoituksille on mielestämme oikea ja ansaitsee kiitoksen.

Esityksen haasteina voidaan todeta ainakin se, että todistuksen käyttöönotto tulisi lisäämään sekä toimijoiden että mm. AVI:n valvontaresursseihin sitoutuvia kustannuksia, mutta myös palveluiden käyttäjille koituvia koronatestikustannuksia, mikäli heitä ei ole rokotettu kahdesti tai mikäli he eivät ole sairastaneet diagnosoitua koronavirussairautta viimeisen kuuden kuukauden aikana. Toimijoiden kannalta kustannuksia lisäävät erityisesti koronapassitodistusten tarkistamiseen sitoutuva työmäärä ja tarvittavat laitteet. Niissä palveluissa ja toiminnoissa, joihin ei muutenkin liity lipuntarkastus tms. kontrolli sisään tulon yhteydessä, koronapassin edellyttäminen tulisi todennäköisesti edellyttämään merkittävää lisäresursointia, joka voisi käytännössä estää koronapassin käyttöönoton. Tämä on mielestämme selvä epäkohta ja esitämmekin harkittavaksi, voisiko tarkistusvelvollisuutta näissä palveluissa tai toiminnoissa jotenkin lieventää esim. edellyttämällä, että todistus tulee tarkistaa sisäänpääsyn jälkeen palvelutilanteessa, esim. ravintolassa tilausta tehtäessä.

Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Markku Rajamäki

10.9.2021

Esitämme joitakin tarkennuksia esitykseen:

1. 58 g §:ssä tarkoitettujen rajoitustoimien sisältyminen soveltamisalaan

Esitetyssä 58 i §:n 1 momentin mukaan toiminnanharjoittaja saisi toiminnassaan edellyttää EU:n digitaalisen koronatodistuksen esittämistä 12-vuotiaalta tai sitä vanhemmalta asiakkaalta ja toimintaan osallistuvalla, jos sen toimintaan sillä hetkellä kohdistuu lain 58, 58 a tai 58 d §:n mukainen viranomaispäätös. Kiinnitämme huomiota siihen, että säännöksessä ei ole mainittu 58 g §:n mukaisia viranomaispäätöksiä, mutta ne mainitaan kuitenkin 58 j §:ssä, joka koskee sitä, milloin toiminnanharjoittajalla olisi oikeus käsitellä koronapassin tietoja. Myös esityksen perusteluiden sivulta 15 ilmenee, että myös 58 g §:n mukaisiin tilanteisiin on tarkoitus soveltaa koronapassia koskevia säännöksiä. " Tiettyjä korkean tartuntariskin toimintaan käytettäviä harrastustiloja on mahdollista myös sulkea kokonaan asiakkailta ja osallistujilta tartuntatautilain 58 g §:n nojalla. Ehdotuksen mukaan tällaisia rajoituspäätöksiä ei sovellettaisi sellaisiin tiloihin, joissa asiakkailta ja osallistujilta edellytetään koronatodistusta." Näyttää ilmeiseltä, että viittaus 58 g §:n mukaisiin tilanteisiin on jäänyt vahingossa pois 58 i §:n ehdotetusta sanamuodosta. Ehdotamme, että se lisätään myös sinne.

2. Toimintaan osallistuvan määritelmä

Säännöksissä on käytetty määritelmiä asiakas ja toimintaan osallistuva puhuttaessa henkilöistä, joiden tulisi kriteerien täytyessä esittää koronapassi tilaan päästäkseen. Mielestämme toimintaan osallistuva on terminä epätarkka ja sitä tulisi selventää. Voisi ajatella, että toimintaan osallistuva kattaisi myös tilassa työskentelevät ja koronan leviämiskin kannalta tämä olisi myös loogista. Esityksen perusteluiden sivulla 17 kuitenkin todetaan, että " Koronatodistuksen mahdollistamisella ei tunnisteta olennaisia vaikutuksia työelämään, sillä todistuksen esittämisedellytys ei koskisi työntekijöitä eli siltä osin uudistus ei vaikuta suoraan työelämään." Mielestämme tiloissa työskentelevien rajaamisen pois soveltamisalasta tulisi käydä selkeästi ilmi myös säännöstekstistä. Sen toteaminen vain perusteluissa ei ole mielestämme riittävää.

Kunnioitavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Lainsäädäntö ja hallinto

Tommi Toivola
Johtaja